

Onderzoek op BVD-virus bij het aanbrenge van

Internationaal wordt meer en meer gebruik gemaakt van onderzoek op BVD-virus in stukjes oorweefsel (oorbiopten) bij pasgeboren kalveren. In Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk wordt deze methode al op grote schaal toegepast. Dit om zo snel en zo makkelijk mogelijk BVD-virusdragers op te sporen. Die oorbiopten worden gelijktijdig met aanbrenge van de I&R-oormerken genomen. De GD denkt dat deze methode ook voor Nederlandse veehouders aantrekkelijk is en wil daarom eind dit jaar deze methode gaan aanbieden.

Het opsporen van BVD-virusdragers is de kern van elk BVD-bestrijdingsprogramma, zowel in ons land als in het buitenland. Het zo vroeg mogelijk opsporen van die dragers en afvoeren uit het koppel is essentieel voor een effectieve aanpak. De virusdragers scheiden het BVD-virus continu met grote hoeveelheden uit met bijvoorbeeld speeksel, neusslijm en mest. Het zijn daarmee permanente besmettingsbronnen.

Met het nu gebruikte bloedonderzoek op BVD-virus kunnen die dragers bij runderen vanaf een leeftijd van één maand opgespoord worden. Dat is al snel, maar heeft als nadeel dat kalveren op die leeftijd al in de groepshuisvesting zitten. Als er een drager in die groep zit kunnen andere kalveren dus al besmet raken. Bovendien wachten de meeste bedrijven met bloedtappen tot er een groepje kalveren is voor onderzoek en dan wordt het nog later.

Oorweefsel ponsen

Door een aanpassing van de oormerken is het mogelijk geworden om een stukje oorweefsel te ponsen bij het

aanbrenge van het oormerk en dat materiaal te gebruiken om vast te stellen of een kalf BVD-drager is. Omdat het verplicht is elk kalf te merken na de geboorte, kan gemakkelijk een monster genomen worden zonder extra handelingen. Sinds kort zijn ook in Nederland dergelijke oormerken verkrijgbaar. Het kalf heeft er niet meer hinder van dan het al heeft van het normaal aanbrenge van oormerken en bespaart het ongerief van bloedprikken op latere leeftijd. Dat is vooral ook praktisch op zoogkoeienbedrijven waar de kalveren niet zo gemakkelijk te vangen zijn op latere leeftijd.

Met een aangepaste oormerk tang wordt een stukje oorweefsel in een container geduwd. Hieraan zit ook de identificatie van het kalf gekoppeld. Wanneer de container wordt ingestuurd, kan er onderzoek plaatsvinden om vast te stellen of een kalf BVD-virusdrager is. Bij gebruik van oorbiopten heb je geen last van afweerstoffen die vanuit de biest in het bloed zitten. In de oorschelp zitten namelijk weinig bloedvaten, waardoor de concentratie aan afweerstoffen zo laag is dat dit niet storend werkt in het virusonderzoek. Daardoor kan het onderzoek al op zeer jonge leeftijd worden uitgevoerd. Door direct vast te stellen of een kalf een virusdrager is, kan het dier snel opgeruimd worden waardoor de opfokkosten en de verspreiding van virus beperkt kunnen worden. Daarnaast kan de veehouder zelf de oormerken aanbrenge en de stukjes oorweefsel opsturen voor onderzoek. Dit bespaart arbeid en kosten voor bloedafname op latere leeftijd.

In het buitenland al gebruikt

De voordelen van deze methodiek zijn duidelijk en daarom wordt dit ook gebruikt bij de nationale verplichte aanpak van BVD in Duitsland (zie kader), Zwitserland en Oostenrijk. Ervaringen daar kunnen we goed gebruiken als we zelf aan de slag gaan met deze methode om BVD-virusdragers op te sporen.

oormerken

Als u overweegt om over te stappen op onderzoek via oorbipten, let dan wel op het volgende:

- De kwaliteit van het oormerk zelf. Die moeten tenminste even goed zijn als de gewone oormerken en toegelaten door de overheid om te gebruiken voor I&R; Momenteel zijn er in Nederland al oormerken toegelaten hiervoor.
- Het uitponsen van het stukje oorschelp moet voor het

kalf niet meer hinder geven dan bij het aanbrengen van gewone oormerken;

- Het moet voor u handig zijn om bioptoormerken aan te brengen.

Voor meer informatie over het bestellen van de oormerken en bijbehorende tang kunt u contact opnemen met de leverancier van uw oormerken.

Ervaringen in Duitsland

Afgelopen april gingen drie GD-collega's op bezoek bij een lab in Duitsland dat al oorbipten onderzoekt op BVD. GD-buitendienstmedewerkster Heleen Worm vertelt erover: "Vanaf 1 januari zijn de veehouders in de deelstaat Noord-Rijn Westfalen verplicht om de geboren kalveren op BVD-dragerschap te laten onderzoeken met een oorbipt. Het lab in Duitsland dat wij bezochten had 50.000 monsters onderzocht in de eerste drie maanden van dit jaar. Hiervan hebben ze bij veertien een hertest uitgevoerd, omdat de veehouder twijfelde over een ongunstige uitslag. Deze uitslag bleek later in het bloed toch bevestigd.

De monsters komen op het lab per post binnen. Eerst wordt de bioptcontainer gescand, geïdentificeerd en geregistreerd daarna wordt het weefsel uit de bioptnaald geduwd. Het apparaat verwerkt elk buisje apart. De containers met het oorbipt

worden in een rek gezet en de inhoud wordt voorberekt zodat het vervolgens getest kan worden op de aanwezigheid van BVD-virus. In Duitsland worden de testresultaten worden op identiteitscode in de nationale nationale dierdatabank gezet. De veehouder krijgt daar geen uitslag van; hij kan dat zelf nazoeken in de nationale dierdatabank. Als er een lege bioptcontainer tussen zit, krijgt de veehouder automatisch bericht dat hij bloed moet tappen van het betreffende kalf omdat er geen weefsel aanwezig was om te onderzoeken. Als 's morgens de monsters binnenkomen, staan de uitslagen de volgende dag 's middags op internet. In de diverse Duitse deelstaten loopt dezelfde aanpak, of wordt er voorbereid op zo'n aanpak aangezien in geheel Duitsland per 1 januari 2011 een landelijke aanpak start.